

СРПСКА НЕЗАВИСНОСТ

ЦЕНЕ ЗА СРЕДЊИ:
на годину 24 дни, на по године 12 дни, на четврт год. 6 дни.
за остале земље на Балканском полуострову.
на годину 30 франака, на по године 15 ф. на четврт год. 8 ф.
ЗА АУСТРО-УГАРСКИ:
на годину 15 фор. у банк., на по год. 8 ф. на четврт год. 4 ф.
ЗА СВЕ ОСТАЛЕ ДРЖАВЕ:
на годину 36 фран., на по године 18 ф., на четврт год. 10 ф.

ИЗЛАЗИ У БЕОГРАДУ
УТОРИКОМ, ЧЕТВРТКОМ, И НЕДЕЉОМ
НА ЦЕЛОМ ТАВАКУ

УРЕДНИЧТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА У КУЋИ Г. ТОМЕ "АНДРЕЈЕВИЋА"
БЕЛАНДЕ ВЕНАЦ.

ЗА ОГЛАСЕ РАЧУНА СЕ:
први пут 12 дн. пара од реда, а после сваки пут 6 пр.
ва приносано 50 парара дн. од реда.
Рукописи шаљу се уредништву, а претплате адмињистрацији
"СРПСКЕ НЕЗАВИСНОСТИ".
Рукописи не бравају се. Неплатена писма не примају се.

НАПРЕДЊАЧКА ЖЕЛЕЗНИЦА.

III.

Ми смо одмах могли одговорити на „Званичну исправку“, којом се желеznичко одељење министарства грађевина подухватило да ослabi велико узбуђење што су га наша прва два члanka о „напредњачкој железници“ покренула у народу. Но како ми још нисмо завршили низ тих члана, то ће се у даљем излагању јамачно исти поводи и даљим званичним исправкама, у толико пре, што ћемо ми сами бити приморани да се где-где обратимо влади ради обавештаја — то мислимо да је боље причекати свршетак ових члана, па тек онда одговорити на све могуће „Званичне исправке“, да се пажња читалаца не би распарчала. У осталом нама се слuti, као да ти чланци не би скоро дочекали свога краја, кад би се сваки неправилни поступак владе хтeo чланцима протратити и исправљати те би скоро боље било, ако се тако даље буде радило, отворити особити одељак у листу под горњим насловом.

До сад смо износили оне погрешке при грађењу напредњачке жељезнице, које се још могу поправити, ако не из основа, а оно бар напе примедбе могу допринети, да се те исте погрешке у даљем току радње не понављају. Имају, наравно, неки недостатци, које смо ми расправљали, што их се земља никако не може оправити, докле год постоји напредњачка влада и док се год земљом управља из клуба „напредне странке“, над којом лебди дух Алексе Протовог. Тад се недостатак оснива на немоћи и умној сиротини „напредне странке“, по којој та странка нема човека који би како тако био способан да запреми место министра грађевина.

Но сад нам долази да се потужимо на једну невољу, којој неби било помоћи никаквом променом владе, кад нова влада не би била вольна или када да обори, по законитости својој и онако врло сумњив, пренос уговора. Но како ће то обарање у толико теже бити, што послови, каки му драго били, буду даље напредовали, то ћемо се по свој прилици морати задовољити, ако народ из нашег разлагаша те невоље почише науку, да никад више и никоме за љубав не да себи солити памети кад се тиче његове кесе и његове коже.

На реду је да говоримо о цени напредњачке жељезнице, да видимо, колико ће Србија тај споменик на-

предњачке славе и бруке грдно и прегрдно преплатити.

Кад је оно опозиција у склопу доказивала, у какав се канашар-лук Србија уваљује погодбом са злогласним Бонтуом, онда је влада још могла са своје охоле висине порицати рачун опозиције, могла је просто казати да је рачун опозиције погрешан, могла се задовољити да одговори на све прекоре једним „неће тако бити!“ или „биће мало разлике, ја...“ „Али сад, кад се већ радња оточела, кад се зна шта влада плаћа, шта ли плаћају предузимачи, шта ли подпредузимачи, кад се зна пошто су раденици и пошто је грађа, сад, кад се може, тако рећи, руком описати колико је Србија општећена нечувеним ценама којима се претпостављају Бонтуови наследници, сад, кад говоре бројеви и чињенице, сад не помаже просто порицање. Грдна рана на најдном имању отворена је и не да се више забаштурити, само се још може жећи или ижећи.

Ми ћемо у овоме што иде изложити, по реду усвојеном у напредњачком уговору са Бонтуом, тачку по тачку, грађу по грађу, рад по рад, прво оне цене што их држава по уговору плаћа главном предузимату, па за тим оне цене, које се за исте радове у другим земљама плаћају и по којима и главни предузимач и подпредузимачи имају још врло велику зараду. Све те цене које ћемо ми излагати и појединце и укупно, највеће су од уобичајених, а све су из реда много веће него што их главни предузимач Витали плаћа својима подпредузимачима. Ми зато стављамо тако високе цене да се види, да би предузимачко друштво и по њима имало још господску зараду, толико, да би и у том случају без никакве своје битне штете могло напуштити забрану на царинске приходе државне. Напослетку ћемо изнети разлику између цене напредњачких и највећих уобичајених цене.

Прилог Б. конвенције од 22. јануара 1881. године приређује својом 1-ом тачком за студије — састав пројекта 3000 динара по километру, па сва 363 километра 1,089.000 динара. Ми рачунамо као највећу цену за тај посао половину, 1.500 динара по километру, за сву пругу 544.500 динара. Разлика би била 544.500 динара што је влада више одобрила за тај посао, него што је у најгорем случају требало платити. Када је год познато, да се за тај рад никде на белом свету, бар ни у каквој европској држави, не плаћа више од

1.200 динара, тај ће видети да је наш ценовни предлог од 1.500 динара врло господски и да ми дајемо главном предузимачу још 300 динара по километру више бакшиша, него што га има другде. Још и то треба знати, да је већ обележено било када ће траса да пролази, а тиме је главном предузимачу посао прилично олакшан, од прилике је са једном трећином мањи, јер је тим добио основу студије, на коју би иначе морао дosta потрошити.

2. Под насловом „Састав персонала, путни трошкови и намештај“ стављено је у истом прилогу 1200 динара на километар, на 363 километра 435.600 динара.

Овај персонал што га је саставио главни предузимач Витали не стоји више, заједно са путним трошковима и намештајем, од 50.000 динара. Кад би се тако саставио из људи иззежбаних у своме послу и кад би се и за рад и за путне трошкове и за намештај добро наградили, могло би се изаћи на крај са 120.000 динара. Но ми хоћемо да предузимач има добру заслугу, те му зато дајемо и у тој ситној рубрици 500 динара по километру свега 181.500 динара. Ал' напредњачка погодба, надмашила је и ту издашну понуду и разлика је 254.100 динара, којом је сумом предузимач претпоставио и држава општећена.

3. Прибор, колица и т. д. односи по погодби напредњачкој држави 8.500 дин. по километру, 3.085.500 динара. Сад се тако види, да сав тај материјал набављају себи подпредузимачи и по томе је јасно, да је тај сав новац дат као приде, управо поклоњен главном предузимачу, без икаквог основа и разлога. Видићемо, да ли се то може узети у рачун при одредби цене доњега строја.

4. За „доњи строј“ потпорне зидове, утврђење обале и бокова одобрila је влада 51.000 динара по километру или на сва 363 километра 18,513.000 динара.

Ми рачунамо — увек најугодније по предузимача — па на сваку дуж метара (курент метар) да треба по 16 кубних метара земље и камена ископати и настути, то је највише. Ценимо један кубни метар 1. 20 дин., а кубни метар камена по 2. 70 дин. Рачунамо да треба у једној дуж метара 12 кубних метара земље и 4 кубна метра камена, свега дакле 16 кубних метара, од којих $\frac{1}{4}$ земље, а $\frac{3}{4}$ камена. Према томе један километар има 16.000 кубних метара, у којима 11.000 к. м. земље и 4.000 к. м. камена. Те

тако бисмо требали платити на 1 километар за земљу 14.400 дин., а за 4000 к. м. камена 10.800 дин. Још нам остаје да урачунамо у доњи строј ћошкове на потпорне зидове на утврђење обале и бокова. То ће се морати радити на неколико места где је близу река. Но ми ћемо им дати више него што је потребно и замислићемо да ће зате радове потрошити на сваки километар 200 кубних метара камена а то је пре сувише него мало. Сваки кубни метар ценимо по 7 динара то значи 1.400 динара по километру.

По томе се види да се за доњи строј није требало више одобрити заједно са споредним пословима, од највише 26.600 динара по километру, или, на сва 363 километра свега 9.655.800. По уговору напредњачке владе има земља за тај посао да плати 18.513.000.

Разлика је дакле између напредњачке цене и највеће цене која се при здравој свести могла дати: 8.856.200 словом: осам милијона осам стотина педесет и седам хиљада и двеста динара. Ту је разлику однесла „мутна Марција“ Бонтуовог кампа.

Цене које смо ми овде метули највеће су што их ма који иједне солидни предузимач може искрати. Ми позивамо, или изазивамо на оглед све бутун виделовце, од министара па доносије пропорца виделовачког, да нам докажу да то није тако, чак и у том случају кад урачунају подпредузимачима набавку прибора, колица и т. д.

(Сврши се)

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД

Турска дипломатија изненадила је политички свет једним новим чином. Кад се најмање могло очекивати, кад већ нико није ни мислио да ће Турска закључити са Енглеском војну конвенцију; у сред ријека топова и победе енглеског оружја у Мисиру, — ево се јавља из Цариграда да је Саид-паша званично саопштио енглеском посланику код Порте, да Турска усваја енглески предлог за војску конвенцију и да је у савету султановом решено проглашење Араби-паше за бунтовника.

Ако се ово објавити и ако Турска у последњем часу не промени своје решење, онда стојимо пред једном важном значајном појавом. Познато је да се Турска противиза закључењу војне конвенције са Енглеском нарочито из верозаконских обзира, што се бојаза да тиме

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

не нашкоди угледу њеном у мухамеданском свету; из истих узрока одговочила је и са проглашењем Арапи паше за бунтовника, јер је стражала да ће тај мисирски вођа, који се и тако беше заклонио за веру му хамеданску и коме је лежало у интересу да расцели фанатизам Мухамеданаца, у крајњем случају устата и против самог султана као носиоца достојанства и власти Калифе, те ће тако једним ударом уздрмати а можда и понинити положај султанов у мухамеданском свету. Султан знајући врло добро да га је Европа напустила и да у хришћанској свету не може наћи ослону и пријатељства, имао је пуно право што се тако дugo опирао да стави на кошку верност и оданост својих мухамеданских народа. С тога, ако је сада, као што јављају, доиста пристао на конвенцију с Енглеском, ако је доиста потписао војену конвенцију са хришћанском државом против својих једнолеменника, против Мухамедове деше, онда је само крајња нужда морала нагнati Абдул-Хамида и његове правоверне саветнике на тај опасан корак. Јер потписавши ту кобну конвенцију султан се сам одрекао калифства, и од тог часа сви затуцани правоверни Мухамеданци морају у њему гледати крвника и душмана вере, имена и славе своје, јер против свега тога султан оружија своју правоверну војску и шаље је да у друштву са Хришћанима убија правоверне, да угости устанак кога су представници мухамеданске мисли покренули.

То је један знак више, да ће се из мисирског питања излећи поново источно питање у свој страхоти својој, и да ће у том случају Европска Турска, — проигравши симпатије хришћанских држава, а том кобном конвенцијом и поуздане и веру у мухамеданском свету, — као што недавно рече руски лист „Нов Времја“, распести се у комаде и тиме се завршити петвековна перијода њеног господства у Европи.

На грчко-турском граници до-
годио се пре неколико дана сукоб

између грчких и турских трупа. Услед тога прекинуо је грчки краљ своје путовање по Европи и враћа се natrag. Поговора се да је грчка влада решила, да се један део војске мобилизира и да се позове резерва под заставу. — До тад су искључиво српска племена давали непосредно повода да се источно питање покрене, зашто неби то једаред и Грци учинили?

— Енглези су код Касасина одржали знатну победу над Араби-пашом. Енглеска коњица посеба је неколико хиљада пешака Араби-пашини. Код Исмајла је сам Араби-паша био напао на Енглезе, но и ту је индијска кавалеријска гарда починила чуда гонећи непrijатеља, који се беше у дивље бегство одао. Енглези су отели 11 топова. Нихов губитак износи 120 које мртвих, које рањених.

— Разглашеног „Словена“, љаковачког бискупа Штросмајера прогласиће, као што јавља италијански лист „Пунголо“, римски папа у конзисторијалној седници 12. септембра о. г. за кардинала. То ће вазда ублажити тугој тог великом апостолу словенског католичанства, што му папа није дозволио да приликом прославе Кирила и Методија одлучи службу на словенском језику. Но хоће ли му повратити углед у словенском језику и обезштешен поморез и пострадали крајеви Орбије?

— Аустрички ћесар спрема се да походи тришћанску изложбу. С њиме ће ићи парица, наследник Рудолф и овога жена Стефанија. Бечка влада ради свим силама да осигура ве-
сару демонстративан дочек од стране Срба и Словена тришћанских. — Спроти Словени, за то су добри. Како Аустро-Угарска уме да се користи Србима и Словенима кад јој Италијани сметају? Нема сумње да ће се у другој прилици послужити Италијанима и другим којим народом против Словена. То се тако већ вековима тера. Докле ће ти народи бити играчка аустријске политике?

Питање Министру финансије и посланiku попу Крупежевићу.

Знамо да је пре месец дана и вешишто више, примо Никола Крупежевић из министарства финансије око **четири хиљаде дуката**, што му је исплаћено на основу реквизиционих признаница.

Знамо врло добро, да Крупежевић није имао те признанице, што би он толико држави на име реквизиције да био већ да је те признанице **прекупио од појединих људи у Сmederevском округу мањом од сиротиње**.

Знамо, да је исплати ових реквизиција попу Крупежевићу паљи у оно време, кад је и Савићу из Ивањице пртежеју Алексије Протовог такође исплаћено по реквизиционим признаницама.

Знајући све то ми питамо министра финансије:

1. Да ли је зато он предложио онај закон по коме се и неурдне признанице исплаћују (види члан 11 а. закона од 27 Јуна тек. г. Бр. 147 „Српских Новина“ од 7 Јула) да појединим **напредњачким посланицима** олакши овакву шпекулацију са народном "мовином" прекупљујући реквизиционе признанице.

2. Зашто су се баш напредњачким посланицима — Крупежевићу и Алексију Протовом (но Ужичкој је био мало предредњи на мету Савића уместо себе) исплаћивале ове реквизиције: а нарочито како је то смело бити изашено Крупежевићу, као прекупцу **Сmederevских признаница реквизиционих**, вадио јису **у свему ислађени и обезштешен поморез и пострадали крајеви Орбије?**

3. Једи волан Министар, сада после Ивањичке афере, наредити извиђај и о Крупежевићевим признаницама реквизиционим, јер и о њима се пропоје круни гласови о „часном“ попу-посланiku Крупежевићу? А сем овог,

4. Пона Крупежевића, који је некада био толико „радикалан“ да се је чак и „ногама крастао“, питајмо: да ли је он зато ускочио у „напредњаке“, да би му то олакшало његове недостојне и недозвољене шпекулације са народним зијем?

5. Зар је да то он гласа за онај закон о исплаћивању и неурдних признаница, да би могао на овај недозвољени начин прекупом и најављеним признаница — доћи до „мало паре из државне касе“?

6. Како се таква шпекулација са по-
сланичким положајем слаže, са поштевњем човека, са њенима и још и народњег посланика?

7. Зар се тако он стара за народ да он, као прекупац, диже из државне касе онолико грану суму, докле погореци и други страдалци на граници морају да трпе највеће оскудице, што им се не

рпуцем, он га узе испод руке и изведе на рудину.

— Драги пријатељу, рече му: ја сам човек не вајверењи, али најемашнији у свету; зато ми треба твоја помоћ, да се извучем из осове гњезда, у које сам доспео. Модеста је демон: она је видела моју забуну, она се томе смеје, сати је помињала два ретка од једнога писма госпође Шолијевице, које сам био тако луд да јој повери; кад би их она показала, никад се ја више не помирих с Елеонором. Дакле иди одмах и ишти ту хартију од Модесте и кажи јој од моје стране, да ја код ње немам никаквих намера, нити каквих претенција. Ја рачунам на жену нежност, на девојачку искреност, да ће се са мном понашати, као да се индига видела ишмо: ја је молим, да ми не говори ни једну реч; ја је приклињем, да према мене буде строга, а не усуђујем се да иштем од њене пакости мало саренљиве срчбе, чиме би ми особито помогла... Иди, ја те чекам овде.

Кад Ернест Лабријер оде natrag у салон, опази млада официра од хаварске гарде, виконта Селиза, који је дошао из Росна да јави, да **мадама мора да присуствује отварању парламента**. Зна се, како је важна била ова установа свечаност, кад је Карло Десети изговорио сво-

браћа све, што су некада жртвовали за спас отаџбине?

На све ово чекамо одговор од Крупежевића.

А међу тим тражимо да министар финансије имају већ задовољно података како су се у једном крају Србије — ужи-
чком округу — „напредњаци“ поштено послужили оним његовим предлогом и да-
ти употребом, — одма нареди истрагу: какве су и Крупежевићеве признанице, те да видимо и „напредњака“ Крупежевића, каквим се средствима служио, докле је могао доћи до онако великих народних парара?

Ако министар ово не учини одма и нај-
строже, нека се не изненади, кад га у
своје време, непристрастни суд буде сма-
трао као помагача Крупежевићу; ако
министар не зна, каква следствија чекају
помагача главном кривицу, може заштити
свога колегу Мин. Правде, па ће му он
важда објаснити.

Неколико грађана

ДОПИСИ

Чачак 11 августа 1882 год.

За тајфтер пречиšћене „напредњачке“ полиције. Наравно јавили смо, како је и код нас извршила трансформација у особљу полицијских поделштва и том приликом нагласили, каква је разлика између бивших и садашњих полицијаца. Узеда овога нашег дописа, изашао је један безимени дописник из Чачка, и у своме допису, штампаном у 23. броју новоје „Садашњости“ побијајуше наше наводе поред осталих узео је у запиту и злогласног Васу Јосиповића за кога рече, да је то један од извршних по-
лицијских чиновника. Тако рече безименини дописници приложите помјиле, а ми смо рекли: да је Васа Јосиповић чинио разне злоупотребе у Крајини док је био практиканат, — да је доцније у војном министарству крао и злоупотребљавао извесне документе од велике важности, — да је у округу Топличком почињио вишне злоупотребе, — да је затим побе-
гао у Видија — где је у Бугарској служио велику суму новца украо, па и одонут струтугу, — да је као практиканат начелства Пожаревачког неовла-
шењев вршио неке нападе на новце по-
строшио азака прикрио, — да је као писар начелства Чачанског преиначавао званичне документе, — поднео лажно извешће и тиме извесна лица оптистио, — да је у званичном посуђу у општине поштен и т. д. и т. д.

Сад је питање: Које од нас овоме Васи рекао истину, а ко неистину — ми или дописник „Садашњости“?

За све што смо о овоме, правог ка-
рактера човека рекли, постоје званична
— постоје код Министра унутра-
шњих послова две приватне тужбе, —
код гаџијског суда стоји на решењу
задобијеној делу, па чак стоји и распис ви-
динске Бугарске власти којим се тражи
заповед Васа Јосиповић побеђава се најграда
ономе ко га прокаже.

ју беседу окружен целом породицом, а
госпођа Делфиновића и мадама прису-
твоваше томе у својој трибини. Што је
баш овај поклисар био одабрат да изја-
ди јакше призванишко, то беше као паж-
ња према Дијани, јер се тада говори-
ло, да је обожава овај лени младић, син
једнога министра, редовни племић ко-
морски, кога је чекала сјајна будућност
као јединца и наследника огромне бо-
гатства. Херцегиња Морињевића са-
мо је зато примала удвараве виконт-
во, да би у прикладну светлост ставила
године госпође Селизовиће, која, као што
се говорило иза лепеза, беше јој украда-
ла је лепога Јулијана Рибамире.

— Ја се надам, рече строга херцеги-
ња младом официру, да ћете нам указа-
ти удовство и остати у Розамбреју.

Ако је и отварала ушеса оговарају-
ћи младом херцегињи затвараше очи на
лаке послове својих гостију, које је хер-
цег брижљиво спаривао: јер људи и не
знају, шта сасе сносе ове врле женске,
а све под излуком, да ће својом дуго-
трпљивошћу повратити заблуде очи-
це у обор.

— Ми смо, госпођа херцегињо, пра-
виле рату без наше установе владавине,
рече велики књуашар; а Розамбреј губи-
ти ту велику почаст...

— А ми ћемо бити тим неусиљени, рече велики један сух старац од својих

ЛИСТАК

МОДЕСТА МИЊОНОВА

ПРИНОВЕТКА

Х. Балзака

Превод с францускога.

(НАСТАВАК)

Смело наместивши своју богату косу, не употребљавајући никакву масти, па издигнувши је на главу у облику куле, Елеонора показаваše гордо своју снежнију крату, своје груде и плесије дражесна облика, своје голе очаравајуће мишице што су се завршиvale чувеним рукама. Модеста, као и све херцегињине противнице, виде у њој једну од оних жена, гаје се вели: то је госпођа свију-
на! И занета, у Елеонору видео је човек једну од оних великих госпођа, што су данас постале тако ретке у Француској. Хтети тумачити, шта је величествено у држању главе, шта је фино и нежно у том или оном новијању врата, шта је складно у кретању, достојанствено у држању, племенито у са-

Толико за ово што смо казали о Васи сад имамо да предамо јавности још неке заслуге г. Васине, са којима се може поносити само дописник „Садашњости“, а и предне је, да се прибележи у театар пречишћене позиције. Једва 5—6 месеца од како је са службом у Чачку, и за то време поред небројено угурзану чије је починио, покрај је и десантну касу начелства. Да случајно „закониста“ није отишо ових дана на одсуству тешко да би му ко смео заврти у рачуне — јер је велики лубичац г. Кочин: а овако после његова одласка изнеше се — случајно — на привремена акта по којима су наплате вршени и тако есап-штапа нађе се: да је тај „одлични полицијац“ „напредњачке“ пречишћене — полиције украо само 1500 динара разних државних прихода. Толика је сумна крађе до сада изнађена а свет говори да ће бити и већа.

Какве ли ће мере надлежни противу „законисте“ предузети — видијемо, но факт је, да је овај малер швидцлер — Васин јако онеспокојио многе овданије „виделовачке“ поткурше а нарочито Бразлиција ћије — помоћника, — Матића ћије капетана, Тудака ћије — писара спреког: а већ за оне, којима је г. Васа дигао новаца на зајам или у есапу из дућана да и не говоримо. Правима прошадио обећања звања а други ће злакати за г. Васом. Оволовик за сада, о законисти Васи, а сада да поћемо даље.

Говораше се по овој вароши, да се и претходнику г. Васином појавио у каси недостатак од сто и нешто више дуката, и то баш некако у оном времену кад се вратио са одсуством из Београда и кад одмах по повратку авансова од писара начелства II класе, за писара спреког. Зли језици говоре, као да је тај његов дефицит имао утицај на његово беспоштено авансовање код г. Богића: но уколико су ту гласови основни најбоље ће знати тај господин, а можда и г. Богић. Ми пак бележимо ово тек толико успомене ради, с тим, да је дотични господин дејвицитет популарно зајмом, ког је добрих људи нашао.

Сад још нешто.

Неки Велимир Ж. Протић беше до 1870 године почасни потпоручник у војеној служби у почетку 79 год. постаде писар начелства окр. Нишког. На концу 1880 г. постаде писар начелства I класе, а да врши дужност спреког писара у Морави рудничкој. Тако што је дошао на ново определење у Мораву, и извршио неколико продаја, те дошао до приличне суме новаца, — буде на бруду руку позват у Ниш да попуни недостатак у каси са којом је руковао: и он је позиву одмах следовао. Знао је који му је недостатак, па је са толико и већа нешто више испразио депонатну касу у Морави. Није прошло 3—4 месеца а наша Веља постаде потпунги спреки писар у Ваљевској Мионици — при свем томе, што је се знало или је требало да се зна какве је трагове за собом оставио. Е, ама знаете, он је предварац, па се за остало и не разбира. Доје време да поизаша на ново определење у Мионицу. Ваља предати касу са којом је руковао, и он ју је неправну

седамдесет и пет година, који је имао на себи одело од плавестне чохе и са допунитељем госпођа задржао је на глави ловачку капу.

Ова личност, која је много наличала на херцега Бурбона, био је главом кнез Кадињан, велики ловац, један од последњих великаша француских. У који пар Лабријер покушаваше да оде иза канабета да замоли Модесту на један часак на разговор, је унутра човек један од тридесет и осам година, мален, дебео и посве обичај.

Мој син, кнез Лудон, рече херцегиња Вернељовица Модести, која на своје младом лицу не могаше скрити израз удивљења, кад виде, које је носио име, што га је вандејски ќенерал толико прославио и својом смелошћу и мученичком смртју својом.

Садашњи херцег Вернељ био је трећи син, кога је отац одмео био у емиграцију и једини је остао жив од четворо деце.

— Гаспаре! рече херцегиња зовнуши са себи свога сина.

Млади кнез доје на материну реч, а херцегиња настави поизашуји му Модесту:

— Госпођица Лабасти, сине мој.

Будући наследник, чија женитба је дипломом Депленовом била је већ уреше-

предао. Све што је новаца примио и заево у књигу предао је, а за оно што је г. напредњак примао и незавидно у књигу и неостављао у касу, но у свој цен и трошио на „просветне“ цели — није га нико нишо. Тако по одласку г. Вељином на ново определење нађе се — случајно — гомила новчаних акта стрпани у свежњеве српшених акта од прес неколико година, и кад је рачун склоњен изнешо је, да је г. Веља од народу наплатио и утјио нешто више од 5000 динара! Мислите ли да је г. Веља за ово потрзао на одговор? Јок сакрани Боже! Нешто он, нешто његов отац пратиши су постепено на отплату, а г. Веља комотно је продужио зазичан рад по истом шаблону и у Мионици, и тај пошти је и онамо вездигао повећу суму новаца, предузета је истрага над њиме.

Е што сад може тврдити, да нема разлике између пређашњих и садашњих полицијаца, и да није пречишћена полиција ама потпунце у правцу „виделовачком“?

За сада оволовик, а када ће другом приликом бити и крушијији ствари, — јер се нешто крпно иза брда вала или по народу ређено: „јако иде Мара са сватови!“

ВЕСТИ ИЗ НАРОДА

Из Ниша нам пишу, како је не само по варошима у новослобођеним крајевима, но и по селима народ огорчен противу „виделовца“. Они посланици који су били у већини и подномагали „виделовачку“ владу несуми ни да се покажу међу народом. Свуда се с нестриљенем чекају нови општи избори, јер се од њих народ нада спасу од несносних прилика, што их створише „виделовци“. Како се свест у народа пробудила нема сумње да ће нови општи избори испасти у корист народу а противу „виделовца“.

Истина да „виделовачки“ агенти муте свуда по народу, не би ли га уловили у своје виголе, али народ окреће с пренрњем главу од тих лажних апостола, који ходе да га наведу на странину и несрће. „Виделовци“ су се са својим радом толико програле у народу, да их сада свако мрзи и презире. Њихове агитације могу само потенцирати народно огорчење, а никако нису у стању да извршују оно што њима иде у рачун.

Народ ће при новим општим изборима брати само оне људе за своје посланике, о којима је потпуно убеђен да ће својски и искрено заступати његове интересе и права, а од оних који су потномагали „виделовце“ за цело неће бити ни један изабрат. О томе може сваки бити уверен ко познаје расположење народни. Ако „виделовци“ ово не верују нека ногадају мало шире у дубље по народу па ће се потпуно уверити. Њихови агенти истина њих лажу и обманују, да би само очували свој „комад“.

— Он љуби, видите! Он је роб, који је мислио да ће моћи поломити занат.

— Љубави код овога грознога рачунара? запита Модеста.

— Госпођица, ви сте сад на уласку у живот, ви му не знаете још кланце. Ваља опростити све недоследности једном човеку, који се стави под власт жене старијој од њега, јер он онда није ту ништа. Помислите, колико је жртава поднео Каналис овој божији! Сад, он је толико сејао, да не може презрети жељу: херцегиња представља десет година старија и среће. Ви сте учили, да је овај песник на све заборавио, који, по несрећи, има више сујете него гордости: тек кад је опет видео госпођу Шолије, знао је шта ће погубити. Кад бисте знали Каналиса, ви бисте му помогли. То је дете, које ће за увек пореметити свој живот... Ви га назвасте рачунаром: али он рачуна врло рђаво, као што је тако код свију песника, који су људи од чувства, пуни детињства, које као и децу заескава оно што се сјаје, па трче за њим... Он је миловао књење и еликсе, он је завојео славу, он продаје своје рубље, да би набавио оружје и наменитији из времена ренесансне и Луја Петнаестога, а сад би хтео да дође до моћи. Хоћете ли рећи, да су те тричарије важне ствари?

Народ је оторчен у јављењу мери противу „виделовца“ и он строго осуђује њихов штетан рад. Ко ово не верује нека запише по народу па ће се на сваком кораку уверити да је тако. А најзахновни општи избори осведочиће најасније да је онако као што ми овди износимо.

Из среза бело-паланачког јављају нам, како је народ тамо јако озлојећен противу двојице „виделовача“ чиновника, који чине чуда и покоре, које народ није гледао ни под Турцима. Народ би по днеје тужбу противих људи, али зна да напред да се неће ништа вадити јер врана врати неће да кона очи, но оне све скупа кљуцају и прокидују народни зној и муку.

Шта та два „виделовца“ чине не да се описати. Покори су њихови толики да не би требало ни један час да се трпе више удржавају служби. Али они су затуцане и слепе присталице „виделовачке“ па су им руке у свemu одрешене. Тако то иде код „виделовца“. Чини шта ти је волја, само потпомажи „странку“ па не бој се да ће те глава заболети. Све се на рачун партизанства може и све је дозвољено.

Жалосно је стање сиромах народ доживео. Место у недрима своје мајке Србије да дахне душом, он три пута више под Турцима. Но вада и томе алу мора бити краја, а оно што је народ забележио у својим рапорима мораће се у своје време осудити.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

Са више страда из унутрашњости јављају нам наши уписници, како наш лист неурено добијају. До нас није никакове кривице, јер ми свакда наш лист шаљемо нашим уписницима уредно. Јако је погодити где нашег листа не стаје. Ревносни „виделовачки“ поштари и полицијске власти не ће уредно да лист раздјлују уписницима, него га задржавају при себи, дера и бацају, само да не би у народ продирао, јер „виделовци“ не иде у рачун да свет чита критику и осуду њиховог „поштеног“ рада.

Наравно да противу оваковим злоупотребама у вршењу званичних послова нема лека, јер бадава ће се ко тужити противу „виделовачких“ поштара и полицијских власти не ће уредно да лист раздјлују уписницима, самога га задржавају при себи, дера и бацају, само да не би у народ продирао, јер „виделовци“ не иде у рачун да свет чита критику и осуду њиховог „поштеног“ рада.

„Виделовци“ мисле да ће се јавно мење утишати тиме, ако се пресече пут у народ опозиционим листовима, те су се за то и латили тих мера, које се морају у уставној земљи строго осудити. Али каква уредност под „виделовци“

— Он љуби, видите! Он је роб, који је мислио да ће моћи поломити занат.

— Љубави код овога грознога рачунара? запита Модеста.

— Госпођица, ви сте сад на уласку у живот, ви му не знаете још кланце. Ваља опростити све недоследности једном човеку, који се стави под власт жене старијој од њега, јер он онда није ту ништа. Помислите, колико је жртава поднео Каналис овој божији! Сад, он је толико сејао, да не може презрети жељу: херцегиња представља десет година старија и среће. Ви сте учили, да је овај песник на све заборавио, који, по несрећи, има више сујете него гордости: тек кад је опет видео госпођу Шолије, знао је шта ће погубити. Кад бисте знали Каналиса, ви бисте му помогли. То је дете, које ће за увек пореметити свој живот... Ви га назвасте рачунаром: али он рачуна врло рђаво, као што је тако код свију песника, који су људи од чувства, пуни детињства, које као и децу заескава оно што се сјаје, па трче за њим... Он је миловао књење и еликсе, он је завојео славу, он продаје своје рубље, да би набавио оружје и наменитији из времена ренесансне и Луја Петнаестога, а сад би хтео да дође до моћи. Хоћете ли рећи, да су те тричарије важне ствари?

— Доста, рече Модеста. Ходите, је она опазивши свог оца, кога зов макукиши на главом, да би имала његову руку: ја ћу вам повратити она да ретка од писма: однесите их славном мужу и уверите га, да ћу му сасвим и жељу учинити; али уз једно условље. Јако ћу да му ви изразите сву моју хвасту на уживашу, што сам га имала гледа, ћи да се само мени за љубав ираје да сада знам, да Гетов ремек је и Фауст и проф Елемон...

А како Ернеест посматраше пакосије девојку са блескастим лицем, настави он:

— То је Торквато Тасо! Кажите га сподину Каналису, нека то опет чита

— даде смешнији се. Ја се ослањам је вас, да ћете то казати од речи до речи вашему пријатељу, јер ово није никаквога писања, него правдање његовога нове дејања, с том разликом, да се надам, да ће он, благодарећи Елеонориној манифести, постати врло разборит човек.

(Наставља се)

ће проби онако као и други ваши партнери што су пролазили, који су се ухватали у „поптешом“ раду.

WWW.UNILIB.RS

ИЗЈАВА

Не поричем, да постоји одбор „напредне странке“ у Сmederevskoj Jасеници, још од прошле године; но ко саставља тај одбор, то је питање на које ћу ја, изазван, да одговорим јер то карактерише целу вашу странку.

Председник је одбора поп Крупежевић, који је и као свештеник и као посталик постао толико злогласан, да би боље било да није жив. А чланови су одбора: Поп Панта Банковић, зет онога Чумића што је свима земаљским судовима био осуђен на смрт за велепизаду; Јанко Јелић познати кајмакамска представилац, која се непрестано отима о кметству; Мата Ристић из Придворице, који је више пута бегао у Аустрију због својих недела; Добра телеграфиста, који се поглавито занима сплеткама, а не свом дужношћу.

Ето какви људи и карактери представљају „напредну странку“ у Јасеници, де има 5.000 хиљада пареских глава. Гешко напредњацима, ако их свуда оваки одбори заступају, а може се наиспитују тврдити да им нису бољи ни по другим местима. И ако ја писам тај за југа достављачи у „Виделу“ мисле да им је дао повод, опет кад они мене, явно нападају и чикају да им кажем који је то народ викао на Крупежевића и дружину“, то ћу да кажем ово:

Жалосна вам мајка ако ви ни до сада не видите и не чујете који је тај најшто на вас виче! То је сви народ, мало и велико, и мушки и женски, им вас неколицине „напредњака.“

Што се хвалите како се збор напредне странке држи у Паланци и питате што се баш држи у том месту, где, знате, да су либерали једини у већини, мам да вам кажем ово:

Да ви никде на другом месту у Јасеници нити би могли, нити смели држати аш збор осим Паланке, јер вас само могу да заштите прекобројни писари, лаграфисти и Гарашанина кум! Па и ту сте морали добро забравити врате. Јадни сте ви људи и сами по себи, а чијајнији представници оне странке, ја ће сад морати да положе рачуне пред народом српским за своја „славна дела.“

Оваклико за сад, а ако вам је воља и аете изаћи са именом овако као ја, ада ћемо се по дуже разговарати и отпуштије карактеристи.

Паланка 15. Августа 1882.

Степа Цветковић.

ДНЕВНИК

Страна.

Револвер-журналиста Јулије Штајнда рођен Пап, већ од више дана досађио је барону Ацелу хотевши од њега да изнуди новаца. Забадава је претно, јаја нехтеде чини ребаха дати. Штајнд је један Памфлет против барона Ацела у ком га обасу са најнижим и један погрдама и потврдама. Он ростоја изиски да је Ацел њедија и да роводи најнеморалнији живот, а поврх вега ошире га да је гадан чивутождер. Једног тога памфлете написао је једну „Оду“ у којој истог барона незаслужено сажиже и хвали те га назива добротвором књижевности и вештине. Обада ова писа тири у једну и исту куверту, приложи уз то и своју карту, на којој баш је јави, да ће овај памфлет штампанији као му као претплату на његов лист да пошаље 25 фр. и то у 10.000 комада да ће о св. Стеванској саставници у првом врту међу људе делити, да ако окала име претектора те световине. Напротив, ако му речени новац још је „једно око затворити“ и штампа ће ту оду, те јавности предати. Барон пошаље по премудрог Семиту, а му сутра дај тачно у 9 састави ујутри у двор дође. — Безобразни чивутин

Врања 19. августа (оригинална датова) Две јудурисане кривице за увреду кметова овдашњих и увреду краља — пропадаше на судовима. Једна јуче, друга данас. Брависимо напредњака пречишћена полиција на твојим подвигима за нашу личну сигурност.

ИСПРАВКА
У прошлом броју (121) погрешно је стављено у заглављу „упорак“, а треба да стоји „четвртак“.

Огласи
ЗА ТАКЕ

Примам ћаке на рану и квартире, учинати у штампарији код „Св. Саве“.

БЕЧКА ТРГОВАЧКА АКАДЕМИЈА

Основана године 1857

Почасна диплома бечке изложбе 1873.

Пријем ћака у сва три разреда академијске као и у припремни разред бива од $\frac{1}{12}$ до $\frac{1}{10}$ Септембра о. г. свакодневно од 9 до 1 сата у подне, у кући бечке трговачке академије (Wien, Akademiestraße 12, одма до Кернтиер ринга).

Сервен трговачки-академичари примају се без испита за једногодишњаке војнике — у Аустро-Угарској, ако су преступања у горњу академију свршили најмање 4 разреда гимназије или реалке са добним успехом.

Близка извештаја даје ради академијски-директор. — Програми за 10 крајџара могу се добити у директоровој канцеларији или код портира у кући академије а на захтев и шаљу се.

Беч, у Августу 1882.

Бр. 86 3—3

АКАДЕМИЈСКИ ДИРЕКТОР
A. R. Sonndorfer.**СТОТИНАМА ХИЉАДА ЉУДИ**

ИМАЈУ ДА БЛАГОДАРЕ ЗА СВОЈУ ЛЕНУ И ГУСТУ КОСУ ЈЕДИНО И САМО Ц. К. И КР. УГАР. ИСКЉУЧ. ПРИВИЛ.

Есенција за растење косе и браде

која уједно искреније перут, а тако исто и уз то идућо помади из прави штајерских алпинских трава или помади екстракта од ораха које фабрикује ц. к. и кр. уг. искључ. привил. парфима — фабрика.

M. A. HRDLICKA IN WIEN.

Wieden, Hauptstrasse № 36.

Ненадмашимо је средство моја успешна есенција за растење косе и браде, која кад се редовно употребљају уз припомоћ помаде из штајерских трава за кратко време произведе и на јадан начин изобилно косе у првобитној боји! Многи младићи за своје лене пуне браде и да најмање једној мојој есенцији за растење косе и браде.

Кад коса само овдје дејствује она већ крос осам дана, а противу перуту пошто се само 3 пута употреби.

Надбоме и белобасно средство за бојење косе јесте „Концинала“ (у косе нема ни најмање олове) који под гарантацијом боји косу у слична бојама, прво, мрко и отворено мрко и то за 10. минута, а процес је са скиснобојом који даје лену црну боју. — При употреби „Концинала“ препоручујем особито моју праву двогубу Јако помаду из екстракта од ораха, које имаје и у шипкама (косметик), а исто тако и моје зејтине из орајног екстракта за бојење и неговање косе.

МОЈА Ц. К. И КР. ИСКЉУЧ. ПРИВ.

ЕСЕНЦИЈА ЗА РАСТЕЊЕ КОСЕ И БРАДЕ

лечи радикално све случаје бодести косиног корена и за кратко време, осигурава обстанак косе до најдуже старости, пријатно дејствује на кожу главе, предупређује скаки бол главе и одјама нечестој коже. Испитана је стотинама лица, која су били сасвим косе и браде, већ после 3 месеци, дакле за невероватно кратко време, беху обрадованы леном бујном брадом и густом косом. — Имамо у рукама многобројне писмене захвалнице.

Maria Anna Hrdlicka

Wieden, Hauptstrasse № 36, in Wien.

Шефман:

1. велика албастерска флаша, двоструке јаке есенције за растење косе и браде	фор. 3—50
1. мала флаша	2—
1. албастерска тегла помаде из праве штајерске траве	1—50
1. праве помаде из орајног екстракта	2—
Права боја косе „концинала“ за црвену, прну, мрку и отворено мрку боју № 1. (плаве) № 2. (жуте) обе флаши са тапцама и четкицама стаја	4—
1. флаши зејтнина за косу из орајног екстракта	1—
Помада у шипкама из орајног екстракта (косметик)	— 50—
Налози на иностранства, само за готове новице, одма се одправљају.	
За паковање рачунају се 30 грајдара пише.	6—13

Задовољавају се 30 грајдара пише.

МАТОНИЈЕВ ГИСХИБЛЕР

најчистији алкојски

КИСЕЉАК

најбоље асталско и крепче пиће

опробано средство при кашњу, вратним болестима, катару у стомаку и бешики.

ЛАСТИЛЕ (шефер за сваривање)

Heinrich Mattoni, Karlsbad (Böhmen). 37—45

НЕКОЛИКО

ЛЕПИХ ВЕЛИКИХ леандера

ра на продају. Ко је вољан купити нека се јави у штампарији код св. Саве.

КЕСА ДУВАНЦИЈСКИХ И

БАКАЛСКИХ МОГУ СЕ ДОБИТИ У ШТАМПАРИЈИ

КОД „СВ. САВЕ.“

КИСЕЛА ВОДА ФРИШКА

Буковачка доноси сваки седми дан, и продаје по 50 парча флаша од 5 литара у бакалској трговини

Б. А. Борисављевића
сирим коларчетове пивнице
у Београду.

У понедељник, 23-т. т. м., у 9 часова пре подне, давање се полгодишњи парастос у саборној цркви покојном,

СИМИ ИГУМЕНОВУ.

Ово јављамо свима пријатељима и поштоваоцима покојника, да извеле на парастосу присуствовати.

НЕКОЛИКО ПРИЈАТЕЛЯ
ПОКОЛНИКОВИХ.